SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2022/589

2022 m. balandžio 6 d.

kuriuo nustatoma Komisijos Energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų koordinavimo grupės sudėtis ir veiklos nuostatos

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 ir 194 straipsnius,

kadangi:

(1) sąžiningas ir teisingas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui Sąjungos iki 2050 m. yra Europos žaliojo kurso ir ES 2030 m. energetikos ir klimato tikslų pagrindas. 2021 m. liepos ir gruodžio mėn. pristatytuose teisės aktų rinkiniuose, kuriais siekiama įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, daug dėmesio skiriama energijos nepritekliaus problemos sprendimui ir pažeidžiamų asmenų apsaugai. Be to, daug dėmesio energijos nepritekliaus problemai spręsti skiriama ir įgyvendinant iniciatyvą „Renovacijos banga“ ([1]), kuri yra svarbi iniciatyva, skirta struktūrinei privačių ir viešųjų pastatų renovacijai skatinti. Atsižvelgdama į tai, Komisija pradėjo įperkamo būsto iniciatyvą, skirtą 100 pavyzdinių socialinio ir įperkamo būsto rajonų renovacijai, o 2020 m. buvo priimta Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus ([2]), kuria siekiama padėti pašalinti energijos nepriteklių „naikinant pagrindines jo priežastis“ ir skatinti efektyvaus energijos vartojimo renovacijos strategijas, kurios pagerintų ES piliečių gyvenimo kokybę;

(2) energijos nepritekliaus sąvoka taip pat įtvirtinta teisės aktų rinkinyje „Švari energija visiems europiečiams“ – vykdant teisingą energetikos pertvarką daugiausia dėmesio numatoma skirti vartotojams ir pateikiamos kelios tikslinės priemonės, kuriomis energetikos teisės aktais bus sprendžiamos konkrečios pažeidžiamumo problemos;

(3) galimybė naudotis energetikos paslaugomis yra itin svarbi siekiant socialinės įtraukties. Pagal 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrai paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį energetikos paslaugos priskiriamos prie pagrindinių paslaugų ([3]), kuriomis naudotis turi teisę kiekvienas. Asmenims, neturintiems galimybių naudotis tokiomis paslaugomis, turi būti taikomos paramos priemonės ([4]). Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane ([5]) nustatyti konkretūs veiksmai, kuriais bus įgyvendinti 20 ramsčio principų, įskaitant konkrečias 2022 m. iniciatyvas, kurios taip pat padės kovoti su energijos nepritekliumi;

(4) pateikdama rekomendaciją dėl energijos nepritekliaus ir prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą, Komisija taip pat įvykdė įsipareigojimą pateikti orientacines gaires dėl tinkamų energijos nepritekliaus vertinimo rodiklių ir dėl didelio energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičiaus apibrėžties, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 ([6]) (toliau – Valdymo reglamentas) ir naujos redakcijos Elektros energijos direktyvą. Ji taip pat pabrėžia politikos, susijusios su nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais (NEKSVP) ir ilgalaikėmis renovacijos strategijomis, svarbą šioms problemoms spręsti. Grupė remsis Piliečių energetikos forumo ir ES energijos nepritekliaus stebėjimo centro darbu;

([1]) COM(2020) 662 *final*.

([2]) 2020 m. spalio 14 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1563 dėl energijos nepritekliaus.

([3]) Būtinybė valstybėms narėms spręsti energijos nepritekliaus problemą taip pat pabrėžiama integruotų užimtumo gairių 8 gairėje „Lygių galimybių visiems skatinimas, socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“, kuria remiantis per Europos semestrą koordinuojama valstybių narių užimtumo ir socialinė politika.

([4]) ESTR 20 principas „Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis“: 20 Europos socialinių teisių ramsčio principų | Europos Komisija (europa.eu).

([5]) COM(2021) 102 *final*.

([6]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

(5) standartinės energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų apibrėžtys vis dar rengiamos. Todėl valstybės narės pačios nustato savo kriterijus atsižvelgdamos į nacionalines ir vietos aplinkybes. Apskritai pripažįstama, kad valstybių narių pastangos mažinti skurdą yra vienodai vertingos. Įgyvendinant ir atnaujinant NEKSVP pagal Reglamentą dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, reikia atsižvelgti į Komisijos gaires dėl energijos nepritekliaus ([7]);

(6) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 ([8]) 28 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB ([9]) 3 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės apibrėžtų pažeidžiamų vartotojų sąvoką, kuri gali reikšti energijos nepriteklių ir, *inter alia*, draudimą kritiniais atvejais tokiems vartotojams atjungti elektros energijos tiekimą. Sąvoka „pažeidžiami vartotojai“ gali apimti pajamų lygį, iš disponuojamųjų pajamų energijai skiriamas išlaidas, namų energijos vartojimo efektyvumą, kritinę priklausomybę nuo elektrinių prietaisų dėl sveikatos priežasčių, amžių ir kitus kriterijus. Valstybės narės turi imtis tinkamų priemonių vartotojams apsaugoti ir visų pirma užtikrinti, kad būtų taikomos adekvačios priemonės pažeidžiamiems vartotojams apsaugoti;

(7) naujos redakcijos Elektros energijos direktyvos (ES) 2019/944 29 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių, ir nustatytų bei paskelbtų to skaičiaus nustatymą pagrindžiančius kriterijus. Jeigu tokių namų ūkių skaičiai yra dideli, valstybės narės į NEKSVP turi įtraukti orientacinį energijos nepritekliaus mažinimo tikslą, nurodyti jo pasiekimo laikotarpį ir apibūdinti atitinkamas politikos kryptis ir vertinimo rodiklius. Tuomet, pagal Reglamentą dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, jos privalo pranešti Komisijai apie bet kokią pažangą, padarytą siekiant sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių. Panašiai Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi tinkamų priemonių energijos nepritekliaus klausimams spręsti;

(8) visos pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio iniciatyvos, kuriomis siekiama įgyvendinti ES 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslus, buvo nuosekliai parengtos taip, kad būtų užtikrinta sinergija, sušvelnintas galimas neigiamas pasiskirstymo poveikis, be kita ko, tarp valstybių narių, visų pirma pažeidžiamiausiems ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims (pasiūlymas dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos išdėstymo nauja redakcija, pasiūlymas dėl Socialinio klimato fondo, pasiūlymas dėl Energijos mokesčių direktyvos išdėstymo nauja redakcija, pasiūlymas dėl Pastatų energinio naudingumo direktyvos išdėstymo nauja redakcija, vandenilio ir dujų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo dokumentų rinkinys, pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui užtikrinimo). Siekdama kuo labiau paremti valstybes nares, Komisija priėmė rekomendaciją ([10]) su gairėmis ir pavyzdžiais, kaip įgyvendinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ priimant sprendimus energetikos sektoriuje ir ne tik;

(9) siekiant sustiprinti pastangas ir įsipareigojimus įgyvendinti sąžiningą ir teisingą Europos žaliąjį kursą, būtina, kad valstybės narės, kiti susiję suinteresuotieji subjektai ir Komisija keistųsi geriausia patirtimi ir geriau koordinuotų politikos priemones, skirtas pažeidžiamiems, finansiškai silpniems arba energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams paremti. Todėl reikėtų įsteigti Energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų koordinavimo grupę;

(10) bendra Energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų koordinavimo grupės misija turėtų būti teikti Komisijai ir valstybėms narėms būtiną politinę patirtį, susijusią su iniciatyvomis, kuriomis siekiama nustatyti, remti ir apsaugoti pažeidžiamiausius vartotojus, kartu išsaugant ir stiprinant gerą energijos vidaus rinkos veikimą. Ji turėtų palaikyti ryšius su atitinkamais Tarybos parengiamaisiais organais, kaip antai Socialinės apsaugos komitetu, visų pirma dėl politikos poveikio pažeidžiamiems ir mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir socialinės politikos vaidmens sprendžiant energijos nepritekliaus problemą;

(11) grupę turėtų sudaryti valstybių narių kompetentingos institucijos. Turėtų būti nustatytos grupės nariams taikomos informacijos atskleidimo taisyklės,

([7]) COM(2020) 960 *final*.

([8]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

([9]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

([10]) Komisijos rekomendacija (ES) 2021/1749.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Dalykas

Įsteigiama Energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų koordinavimo grupė (toliau – Grupė).

2 straipsnis

Grupės užduotys

1. Grupės užduotys:

a) būti pagrindine platforma, kurioje Komisija ir valstybės narės keistųsi informacija ir koordinuotų veiklą klausimais, susijusiais su Sąjungos teisės aktų, programų ir politikos, skirtų finansiškai silpniems arba energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir pažeidžiamiems vartotojams, rengimu ir įgyvendinimu, be kita ko, atsižvelgiant į energijos įperkamumą, tikslines renovacijos ir energijos vartojimo efektyvumo priemones ir nacionalinio lygmens finansavimo sistemas;

b) suteikti galimybę keistis patirtimi, geriausia praktika ir žiniomis sprendžiant pažeidžiamų vartotojų ir finansiškai silpnų arba energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių problemas, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis;

c) padėti Komisijai ir valstybėms narėms rengti politikos iniciatyvas, visų pirma susijusias su jų nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis ir susijusiomis strategijomis.

2. Visų pirma Grupė:

a) keičiasi informacija apie sprendimus dėl priemonių, kuriomis remiami ir įgalinami pažeidžiami vartotojai ir finansiškai silpni arba energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai, ir visais valdžios lygmenimis (nacionaliniu, regioniniu ir vietos) sprendžia energijos įperkamumo problemą atsižvelgdama į nacionalinį kontekstą ir platesnę perėjimo prie švarios energijos sistemą;

b) aptaria konkrečius klausimus, susijusius su pažeidžiamais vartotojais ir finansiškai silpnais arba energijos nepriteklių patiriančiais namų ūkiais, kad nustatytų tinkamus veiksmus ir suderintus sprendimus pagal Sąjungos teisę;

c) peržiūri Energijos nepritekliaus konsultacijų centro ir Komisijos parengtas reguliarias perspektyvas ir ataskaitas, kuriose visų pirma nagrinėjama, vertinama ir stebima pažanga, susijusi su pagrindinėmis priežastimis ir sprendimais, įskaitant atitinkamą socialinę ir ekonominę analizę;

d) gerina turimų duomenų ir statistinių rodiklių kokybę ir įvairovę, įskaitant suderintą Sąjungos duomenų rinkimą, deramai atsižvelgdama į nacionalinius ypatumus, siekdama užtikrinti, kad požiūris į energijos nepriteklių patiriančių ir pažeidžiamų vartotojų rėmimą ir įgalinimą būtų grindžiamas naujausia informacija paremtu supratimu apie pagrindines aktualijas ir atitinkamus aspektus, taip pat jų erdvinius ir laiko skirtumus, glaudžiai bendradarbiaujant su Socialinės apsaugos komitetu (ir jo rodiklių pogrupiu) ir ESTAT.

e) skatina keitimąsi informacija, prevenciją ir koordinuotus veiksmus susidarius ekstremaliajai situacijai Sąjungoje.

3 straipsnis

Konsultacijos

Komisija gali konsultuotis su Grupe visais klausimais, susijusiais su energijos nepritekliumi ir pažeidžiamais vartotojais.

4 straipsnis

Narystė

1. Grupę sudaro visų valstybių narių valdžios institucijos.

2. Valstybių narių valdžios institucijos, visų pirma už energetiką atsakingos ministerijos, skiria savo atstovus ir atsako už tai, kad jų atstovai turėtų aukšto lygio ekspertinių žinių, susijusių su atliekamu darbu, atsižvelgiant į valstybės narės vidaus tvarką.

3. Kiekviena valstybė narė paskiria ne daugiau kaip po du nuolatinius atstovus ir du pakaitinius atstovus dalyvauti Grupės darbe tinkamu sprendimų priėmimo lygmeniu.

4. Pakaitiniai atstovai skiriami laikantis tų pačių sąlygų, kurios taikomos nariams ir nustatytos 2 punkte; pakaitiniai atstovai automatiškai pakeičia nedalyvaujančius arba savo pareigų negalinčius vykdyti narius.

5. Komisija gali atmesti atstovo kandidatūrą, jei mano, kad ji yra netinkama atsižvelgiant į 2 punkte nurodytus reikalavimus. Tokiu atveju valstybės narės prašoma paskirti kitą atstovą. Kiekvienas Grupės narys užtikrina, kad jo narystės statusas būtų atnaujintas.

6. Narių asmens duomenys renkami, tvarkomi ir skelbiami laikantis atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ([11]) arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([12]).

7. Nariai eina pareigas iki kadencijos pabaigos arba tol, kol į jų vietą paskiriamas kitas narys. Jų kadencija gali būti pratęsta.

5 straipsnis

Veikla

1. Grupei pirmininkauja Energetikos GD atstovas.

2. Pirmininkas reguliariai rengia Grupės posėdžius ir dalijasi su Grupe iš jos narių gauta informacija, užtikrindamas neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

3. Grupės posėdžiai rengiami internetu arba Komisijos patalpose.

4. Energetikos GD teikia sekretoriato paslaugas. Grupės posėdžiuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai iš atitinkamų padalinių.

5. Energetikos GD užtikrina, kad visi susiję darbo dokumentai būtų prieinami Grupės nariams bendradarbiaujamoje erdvėje. Be to, Komisija skelbia visus susijusius dokumentus įtraukdama juos į registrą arba registre pateikdama nuorodą į specialią interneto svetainę. Gerokai prieš posėdžius Energetikos GD paskelbia darbotvarkę ir kitus susijusius aiškinamuosius dokumentus. Turėtų būti numatytos sistemingo dokumentų skelbimo išimtys, taikytinos tais atvejais, jei paviešinus dokumentą būtų pakenkta viešajam arba privačiajam interesui, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnyje.

6. Posėdžių protokolo projektą rengia sekretoriatas, o už jį atsako pirmininkas; protokolas pateikiamas netrukus po posėdžio.

7. Jei įmanoma, Grupė priima nuomones, rekomendacijas arba ataskaitas bendru sutarimu. Balsuojant sprendimai priimami paprasta Grupės narių balsų dauguma. Nariai, kurie balsavo prieš arba susilaikė, turi teisę prie nuomonių, rekomendacijų ar ataskaitų pridėti dokumentą, kuriame apibendrinami jų pozicijos motyvai.

([11]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([12]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

6 straipsnis

Pogrupiai

Energetikos GD gali steigti pogrupius konkretiems klausimams nagrinėti pagal Grupės apibrėžtus įgaliojimus. Pogrupiai veikia laikydamiesi horizontaliųjų Komisijos ekspertų grupių kūrimo ir veikimo taisyklių ([13])ir yra atskaitingi Grupei. Įvykdžius pavestas užduotis, jie panaikinami.

7 straipsnis

Išorės ekspertai

Energetikos GD gali kviesti konkrečių su darbotvarkės punktais susijusių sričių išorės ekspertus *ad hoc* pagrindu dalyvauti Grupės ar pogrupių veikloje.

8 straipsnis

Stebėtojai

1. Fiziniams asmenims, organizacijoms, skaidrumo registre registruotiems viešiesiems subjektams, kaip antai vartotojų, socialinių partnerių organizacijoms ir pilietinės visuomenės atstovams, gavus tiesioginį kvietimą gali būti suteiktas stebėtojo statusas.

2. Pirmininkas gali leisti stebėtojams ir jų atstovams dalyvauti Grupės diskusijose ir teikti ekspertines žinias. Tačiau jie neturi balsavimo teisių.

9 straipsnis

Darbo tvarkos taisyklės

Atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ir gavusi jos sutikimą, Grupė, laikydamasi horizontaliųjų taisyklių ([14]), paprasta narių balsų dauguma priima darbo tvarkos taisykles.

10 straipsnis

Profesinė paslaptis ir įslaptintos informacijos tvarkymas

Grupės nariai ir jų atstovai, taip pat kviestiniai ekspertai ir stebėtojai turi laikytis įpareigojimo saugoti profesines paslaptis, kuris pagal Sutartis ir jų įgyvendinimo taisykles taikomas visiems institucijų nariams ir jų darbuotojams, taip pat Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas) 2015/443 ([15]) ir (ES, Euratomas) 2015/444 ([16]) nustatytų Komisijos saugumo taisyklių, susijusių su Sąjungos įslaptintos informacijos apsauga. Jei jie šių įpareigojimų nevykdo, Komisija gali imtis visų tinkamų priemonių.

11 straipsnis

Posėdžių išlaidos

1. Asmenims, dalyvaujantiems Grupės ir jos pogrupių veikloje, už teikiamas paslaugas neatlyginama.

2. Asmenų, dalyvaujančių Grupės ir jos pogrupių veikloje, patirtas kelionės ir pragyvenimo išlaidas atlygina Komisija.

([13]) COM(2016) 3301 *final*.
([14]) Žr. Komisijos sprendimo C(2016) 3301 17 straipsnį.
([15]) 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).
([16]) 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

Išlaidos atlyginamos vadovaujantis galiojančiomis Komisijos nuostatomis ir neviršijant pagal metinę išteklių paskirstymo procedūrą Komisijos padaliniams skirtų asignavimų.

Priimta Briuselyje 2022 m. balandžio 6 d.

Komisijos vardu
Kadri SIMSON
Komisijos narė